

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.11. Prædicit illis tenebras; in quas corruerent; omnino contrarium ei, quod illis in Ægypto contigit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

illuminat non solum corpora, sed præcipue animas: de quibus vt nobis diceret quod talis esset, ait D. Ioan. *Erant lux vera qua illuminat omnem hominem.* Quod non solum significat, quod omnes homines illuminet, hoc equidem de materiali isto sole verificari potest: sed omnem, hoc in animam, & corpus, intellectum, voluntatem, vt ipse Dominus ait de altero qui cecurserat: *Totum hominem sanum feci,* & hoc quod aini Theologi ex D. August. *Totum hominem beatificauit.* Quid ergo D. August. in *Et ligamus aliam lucem esse unde est illud lumen verum quod illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum.* Nam solis istius lumen non illuminat omnem hominem sed corpus hominis & mortales oculos in quibus non viuunt aquilatum oculi qui solem ipsum multo melius quam nos dicuntur a picere illud autem lumen non irrationabilium animalium oculos patitur sed pura corda corum qui Deo credunt & ab amore visibilibus reum & temporalium sed ad eius præcepta seruanda conuertunt. Optime igitur ait Saluator: *Ego sum lux mundi* q. d. me cognoscite & beneficiis vobis à me præstitum intelligite si ex desiderio habendi Deum oculis vestris visibilem, solem elegistis corpora vestra illuminantem, & deducentem, vt sine officulo per mundum hunc incedatis miserabilem, meipsum int. emittentem me vobis obiecto visibilem, mentis vestra oculos illuminaturus, vt securam carpatis ferream ad astra tendentem: *Ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.* Etenim *Qui sequitur me non ambulat in tenebris sed habebit lumen.* Nō corruptibile & mortuum sed vitam in eam qua viuificat animam, & ad vitam deducit, qua optimo iure hoc nomen sibi vendicat, videlicet sempiternam.

§. 11. Prædicit illis tenebras; in quas corruerent; omnino contrarium ei, quod illi in Aegypto contigit.

33. Insuper considero, quod hoc nomine lucis mundi, illis præuocari velis dolendam infaustamque excitatem quam incurrent. Ait Deus per Prophetas suos, id quod D. Paulus expendit, quod in mundum veniens commutationem faceret qua sapientes euaderent stulti & stulti sapientes. *Communtatione commutabo populū istum* sic legunt septuaginta. *Perdam sapien-*

tiam sapientum: Etenim in aquosa & arida in fontes aqua uerant commutanda, & hoc quod aquis effluebat vberimur, in aridum desertumque vertendum: *Posuit flumina in desertū & exitus aquarum in sitim. Posuit desertum in stagna aquarum & terram sine aqua in exitus aquarum &c. Posuit flumina in insulas. & stagna arefaciam.* Significans quod populi sapientes, illuminati donisque celestibus commutari, cæci fierent & insipientes & aridi, nullis gratiarum aquis secundi. Gentiles autem cæci & aridi, illuminarentur donisque celestibus impleterent.

Quando populus ille in Aegypto captiuus seruebat Pharaoni, in oculis contigit, quod Spiritus S. non siluit & apertis exposuit nempe quod in Aegypriorum pernicitate supplicium Deus tenebras miserit palpabiles super vniuersam terram illam quibus infelices illi sic obcecabantur, vt ni' omnino viderent, nec pedem mouere nec se mutuo cognoscere nec seipso possent inueniri: quocirca immobiles hærebant: *Vna enim catena tenebrarum omnes erant colligati.* Israelitis autem lux solis ita clarè affulgebat, vt meridies videretur: unde illi soli oculos suos habebant illuminatos recteque gressus suos dirigebant: *Vbi cumque habitabat filij Israel, lux erat: & antequam tuus maxima erat lux.* Hoc tunc temporis accidit sed ob populi illius contumaciam erat illud commutandum.

Prope miraculum est videre in huius mundi Aegypto quales tenebre irracine adeo palpabiles in penam rebellionis superbiæque mortaliū quam describit Apostolus Paulus. *Euauerunt in cogitationibus suis & obsecratum est insipientis cor eorum &c. Et mutauerunt gloriam incorruptibilis Dei, in similitudinem corruptibilis hominis, & volucrum, & quadrupedum, & serpentium.* Non videntur tenebre dari posse obicuriore, vt ante declarauimus. In illo tempore illuminati erant Iudæi illique fidei lux & veri Dei cognitio affulgebat: *Notus in Iudæa Deus in Israel magnū nomen eius.* Qua luce potiebantur: Lege Prophetis, Predicatoribus, sacrificijs, templo, vbi illi soli luce gaudebant illustriori, vt prælibauimus, porò ex oriente sole, qui veieit totam hanc mundi Aegyptem illuminaturus: *Ego sum lux mundi,* ille totus illuminandus erat, solus autem ille populus tenebris inuolendus palpabilibus quibus illos videmus inuolutos, vt inter lucem adeo clarā Euangelij quā illud Sophonix vaticinium

1. Prædicitur exitus lux tenebrarum. Ps. 106. Isa. 24. 15. Exo. 6. 10. Sap. 6. 17. 11. Explicatur Aegypriorum tenebrarum. Sap. 17. Exo. 6. 13. Sap. 18. 1. Rom. 1. 21. Ps. 75. 2. T. 3 impletur.

impletur: *Illucescet Dominus super omnes gentes.* Illi soli obcecantur, tenebris ita obnubilati palpabilibus, ut illis nec vna lux candela luceat, nec sacerdos, nec templum, nec sacrificium, nec Propheta resplendeat: unde per mundum vagantur erratici illudque contingit quod Spiritus S. hanc texens historiam verbis adeo caelestibus enarrat, ut ad litteram hoc ipsum nobis indicare videatur: *Omnis terrarum orbis limido illuminabatur lumine &c. Solis autem illius superposita erat gravis nox, imago tenebrarum, quae superuenit a illis erat. Ipsi ergo sibi erant grauiore tenebris.* Quam lim, id est mundus illuminatus luce adeo pura & corusca, luce, inquam, Evangelij: *Limido illuminabatur lumine,* errore nullo pulio offendicolo stūbrata. Non qualis illa Philosophorum lux, non enim pura erat: nam si quidquam de Deo cognoscebant, mille hoc erroribus implicabatur. Quam egregie lux illa depingitur, quā S. gaudet Ecclesia, illam enim vocat: *Lumen limpidum.* illa totus mundus laetatur, quia per totum illum praedicatio fulget Evangelij, & verus sol ille Christus agnoscitur; super illos autem infortunatos quanta nox cecidit, & quanta illos tenebrae comprehenderunt? *Solis illius superposita erat gravis nox.*

34. 2. Cor. 3. 25.

Hoc audio Apost. explicantem sub Symbolo ve i quod oculis suis Mo. s. superinteci: *Eque in hodiernum diem cum legitur Moyses volamē postum est super cor eorum.* Infelices tenebrae, praesagium extremarum quibus tandem obexcabuntur: *In tenebras exteriores &c.* Et ipsi sibi erant tenebris grauiore: etenim perpetuo metu percussi & suspicione obambriant, in nomina & despectu per totum mundum vagabundi, ut nec vllam in eo locum possideant securum: hoc illi Dominus indicare conuenit illoque eos perterret: *Ego sum lux mundi, lux sum, qui totum illustrabo mundum, vos autem n. hec miseri, nocturnis & palpabilibus involuimini tenebris.* Ego etenim a gentibus totoque mundo, ut veros sol adoro.

Ps. 1. 2. v. 1. de Christo proph. 12.

Insignem illam incipit complere Danidis prophetiam. Primò namque Psalmo Christi in hoc mundo personam decantat: *Beatus vir qui non abiit in concilio impiorum &c. Sed in lege Domini voluntas eius &c. Et erit tanquam lignum quod plantatum est.* M. Ita hic Sancti Patres ad rem conferant, multa que dici possent de conditionibus, quibus Christum describit,

eius innocentiam, puritatem, Sanctitatem, obedientiam erga patrem, eiusque diuinam legem, & qualiter arbor fuerit salutis. Confessum secundum orditur psalmum, exponens, qua ratione contra illum conspiratio, eumque occiderint, & cum quodam siogolati incipit admiratione: *Quare fremuerunt gentes & populi meditati sunt &c.* Quare contra illum inuenerunt, contra hominem notae Sanctitatis, virtutis adeo manifestae, probateque innocenae? Quam egregè describit concilium, quonem eius sunt machinati, quando examinata vita eius, nihil nisi opera Virtutis inuenerunt eminentia, de quibus die veneris proximo, Tandem in eam vnanimes conspirauerunt, illique necem intulerunt, in cuius culpa supplicium in faustum illum populam decreuit exterminare, eumque deferere ut omnibus esset nationibus monstru de peccati, & vile peripiens: *Qui habitas in caelis iridebit eos &c. In furore suo conturbabit eos.* Au ego Domine aulā ubi regnum, nulla erit natio, quae te cognoeat, adoret, & glorificet; Erit omnino; regnum etenim meum stabilitum, ut per totum orbem lux mea resurgat, & cognitio quaerentium extendatur: *Dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam terminos terrae &c.*

Quò viso Propheta regit ad nos conuersus, sic ait: *Et nunc Reges intelligite &c. Seruite Domino in timore, & exultate ei cum tremore.* Apprehendite disciplinam, Rege, appelle Caritatis: tales enim nos Christus fecit per gratiam suam supremi Regis Leci filios, & regno uniuersorum heredes, quia de causa dixit D. Io. *Fecit nos regnum & Sacerdotes.* Et D. Petrus *Vos autem regale Sacerdotium* q. d. Audite me Christi ad & auribus percipite verba oris mei *Seruite Domino in timore & exultate ei cum tremore.* Apprehendite disciplinam. Dicit

A oc. 1. 6. 1. Pet. 1. 1.

Ibid. & D. Hieronym. quod haec de Curio sic eadem lib. ap. 1. tissima prophetia & saepe enegiam verb. Hebraici conleat: quo dicitur *Oseulamini filium.* Ruff. post in men em tibi veniat inquit recept. in a. i. d. modium. conluctado quando tolem ut supradictum omnium Deam venerabarur: illum enim adoral ac in. Quid sit chianantes se manso; suas exofculantes, ut ante okulati declarauimus. En tibi hic verus Deus factus sol, filium, te illuminans qui dicit: *Ego sum lux mundi; illum adora, illum agnosce; illi manu velot legitimo Regi, ac Domino exofculare: Seruite illi cum timore, & exultate ei cum tremore.* Quamvis Dño in

VI. c. 11.

enim mille tibi subint rationes, quibus tantam gratiam tantumque donum magis facias & eius gratiam non modica replearis læticia: sit tamen ne nos, vt cum timore & tremore.

Videtur audire te D. Paul. i interrogantem: quid est quod tibi neci? cur contremiscam? quoniam omnis mihi videtur abscedere debere timor, omni mali suspicio. Dicam tibi: Tu fides tua, noli altum sapere sed time Si enim Deus natura libus ramis non peperit, ne forte nec tibi parcat Vide ergo bonitatem & seueritatem Dei: in eos qui lem, qui ceciderunt seueritatem, in te autem bonitatem &c. Sinamque illos ita illuminatos, & quibus sua communicat lucem, ob peruersam illorum malitiam, deseruit palpabilibus intricatos tenebris. Si illi, qui velut filij naturales habebantur, & ipsos videmus excutiētes velut in tenebrosa noctis caligine, time ne tantum dñm tibi faciat, si illis ingratitude, contumacia, terrenorum affectu, Dei contemptu & legis sue obliuione similis fueris. Aduerte, quod quamuis receperint illi solis celestis lumen: nihil omnino innocte permanserunt: etenim illorum oculi lippitudine obtaubilabantur, & humor ille cupiditatis atque amoris proprii supercecidit: *Superstidit ignis & non viderunt solem*, Caute tibi, ne eodem tu puniare supplicio &c.

Ecce hic cum D. Hieronymo quid populo dicat nationum: *Oculumini filium q. d. isolem adoraueris mundum hunc corporalem illuminantem, ecce verus hic sol, qui totum illuistrat mundum, & lucem dispergit spiritualem. Dicit enim: Ego sum lux mundi.* Ex his discrimen intelligis (vt ait D. Thom.) Christianorum & Iudæorum. Iudæis præcepit Dominus, ne adorarent neue preces fundereēt conuersi ad orientem, vt diximus. Nos autem Christiani prudentius agimus, orantes conuersi ad orientem & ad illam partem nostra eriguntur altaria, vt eminentissimum nostrum offeramus sacrificiū, cum Iudæorum templum respiciat occidentem. Erant ipsi carnales idolatriæ dediti & supra modum inclinati, vt solem hunc materiale pro Deo venerarentur: abstulit hanc illis occasionem, deditque mandatum vt oraturi, & sacrificia litaturis illi terga verterentur: Nos autem quos lux illa vera illuminat, & nouimus Deum nostrum solem esse, non hunc materiale, sed diuinum, qui oculos animæ illuminet, & in celo beatorum oculos sue gloriæ lumine, quo clare lucem illam conspiciant inuisibilem, in Eccle-

sia nostrorum oculos intellectuū per fidei lucem: Nos autem, inquam, adoremus verā facie ad orientem recognoscentes vt Deum nostrum verum solem, qui de se testatur: *Ego sum lux mundi.* Et *Oriens nomen eius* de quo lux omnis emanat, quæ vera est, qua viam carpatū omni alia feruientem.

Zacha. 6.

§. 12. Hoc lucis symbolo argumentum illis proposuit sua diuinitatis apertius, quam Menander Gentilibus diuinitatis solis.

Quid plura voluit Dominus euidenter Pharisæorum Scribarumque hostium suorum confundere malitiam. Conati prius fuerunt Christi gloriā obfuscare eumque toto spectante populo in templo laqueis intrare, quos illi in causa adulteræ præparauerant, & sabbato præterito diximus. Illos attamen Dominus confundit & pudore nimio per percussit, singulorum peccata in terra describens: ita vt tremenda nimis confusione perculli, de eius se subtraxerint præsentia quasi lucem fugientes, quæ ipsorum deiegebat iniquitates. Breui post ad eundem redierunt: semper etenim peruersi illi velut muscæ obambulabant, quæ circumcirca lucem volitant, vt illam extinguant, nam ab illa fugientes eo quod ab ipsa exurantur, illico reuertuntur, illam denuo impetentes. Accedentibus autem Christus: *Dixit eis iterum Iesus: Ego sum lux mundi.* q. d. interprete R. p. to, armati venitis laqueis & fraudibus, Iudicem me statuentes in causa adulteræ vt sub titulo seruandæ iustitiæ habeatis quo meam apud populum vilipendatis auctoritatem. An ergo conuersi, quod serpentina illa vestra astutia meam esset lucem, meamque & beatorum sapientiam hoc scitote: *Ego sum lux mundi.* Omnem quem potestis, mouete lapidem quo clarissimam hanc solis faciem extinguatis, omnes quos mundus habet, inflate folles, excitate puluerem, fumoque provocate, an putatis quod soli lucem suam estis extincturi, cognoscite me, mortalium miserissimi, & videte: quid quid enim conamini, vt meam obsecratis gloriam in maiorem hoc vestram cedet confusionem, eruntque omnes hi vestri conatus minoris contra me efficacis, quam status ounes

3. 3. q. 84. ar. 3. ad. 3.